

האם אתה רוצה להיות "בן עולם הבא"?

אורח חיים החדשי

לימוד שולחן ערוך אורח חיים
 לכל החודש - ח' עמודים ליום
 כל השנה "הלכות" ב"כל יום"
 מובטח לו שהוא "בן עולם הבא"!

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוכחי התלמוד לידי מעשה. ולידי מדות ישרות. ולידי דיעת התורה. ובהיני עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתנחלים יאהדוניה על ידי הנעלים ברחילו ורחימו ביהודא שלים בשם כל ישראל.

כו לחודש

המשך הלכות תענית, סימן תקעו – על איזה דברים מתענין ומתריעין

- א. בתים הבנויים במדברות ובארצות הנשמות הואיל והם מקום גדודי חיה אם עלתה לגג ונטלה תינוק מעריסה (פירוש מטה קטנה מענין הנה ערשו ערש ברזל) הרי זו משולחת ואם לא הגיע למדה זו אינה משולחת שאלו בני אדם סכנו בעצמם ובאו למקום החיות אבל שאר מיני רמש הארץ ורמש העוף ששולחו והזיקו כגון שלוח נחשים ועקרבים שמזיקים ואינם ממיתים ואין צריך לומר צרעים ויתושין והדומה להם אין מתענים עליהם ולא מתריעין:
- ב. וכן על ירקון והשדפון משהתחיל בתבואה אפילו לא התחיל אלא במקום אחד כמלא פי התנור מתענין ומתריעין (ואפילו הרחוקים) (טור), רק שיהיו באותו הפרכיא (ר"ן):
- ג. וכן על הארבה והחסיל אפילו לא נראה מהם אלא כנף אחד בכל ארץ ישראל ואפילו אינו משחית יבול הארץ מתענין ומתריעין עליהם ועל הגובאי (פירוש מין ארבה) בכל שהוא אבל על החגב אין מתענין עליו ולא מתריעין אלא זועקין בלבד ועכשיו שאין אנו מכירין מינים הללו על כולם מתריעין:
- ד. וכן על המזונות כיצד הרי שהזולו דברים של סחורה שרוב חיי אנשי אותה העיר מהם כגון כלי פשתן בבבל ויין ושמן בארץ ישראל ונתמעט המשא והמתן עד שיצטרך התגר למכור שוה עשרה בששה הרי זו צרת צבור ומתריעין עליה ובשבת זועקים עליה אבל אין תוקעים עליה בשבת:

- א. וכן על המטר כיצד הרי שרבו עליהם גשמים עד שיצרו להם הרי אלו מתפללים עליהם שאין לך צרה תיורה מזו שהבתים נופלים ונמצא בתיהם קבריהם ובארץ ישראל אין מתפללין על רוב הגשמים מפני שהיא ארץ הרים ובתיהם בנוים כאבנים ורוב גשמים טובה להם ואין מתענים להעביר הטובה ועכשיו בצפת מצוים מפולת בתים מפני הגשמים ומתפללים עליהם:
- ב. כל עיר שיש בה צרה מכל אלו אותה העיר מתענה וזועקין בתפלה ומתחננין ומתריעין ופשוט עד שתעבור הצרה וכל סביבותיה מתענות אבל לא מתריעות אבל מבקשים עליהם רחמים ובכל מקום אין מתענים ולא זועקים ולא מתריעים בשבת ויום טוב על שום צרה חוץ מצרת המזונות שזועקים עליהם בשבת:
- ג. עיר שהקיפוח כותלים או נהר וספינה המטורפת בים אפילו על יחיד הנרדף מפני כותים או לסטים או רוח רעה או חולה שאר חולי שיש בו סכנת חיו (ולברך החולה בשבת עיין לעיל סוף סימן רפ"ח) זועקים ומתחננים בתפלות בשבת אבל אין תוקעין אלא אם כן תוקעין לקבץ העם לעזור אחיהם ולהצילם:
- ד. תעניות אלו שמתענים על הצרות אין מתענין בהם אלא עוברות ולא מניקות ולא קטנים ומותרים לאכול בלילה אף על פי שמתענים למחר חוץ מתעניות הגשמים:
- ה. ציבור שהיו להם ב' צרות אין מבקשין רחמים אלא על אחת מהם דכתיב נצומה ונבקשה מאלהינו על זאת ואומרים אף על פי שיש בלבנו צרות רבות על צרה פלונית באנו להתפלל ואם יש להם צרת

- ו. רעב וצרת דבר מבקשים רחמים על הרעב משום דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי יהיב:
- ז. בכל יום תענית שגוזרים על הצבור מפני הצרות בית דין והזקנים יושבים בבית הכנסת ובדוקים על מעשה אנשי העיר מאחר תפלת שחרית עד חצי היום ומסירין המכשולים של עבירות ומזהירין ודורשין וחוקרים על בעלי חמס ועבירות ומפרישין אותם ועל בעלי זרוע ומשפילין אותם וכיוצא בדברים אלו ומחצי היום ולערב רביע היום קורים בתורה ומפטירים בנביא ורביע היום האחרון מתפללין מנחה ומתריעים ומתודים וזועקים כפי כחם:
- א. סימן תקעז – אם נתרבה הגשמים עד שמטשטשים הקרקע, איך מתנהגים, ובו סעיף אחד
- ב. בכל מקום אם רוב גשמים מטשטשים הקרקע ומונעים המחרישה מתריעים ומבקשים רחמים ואם הענין נחפו ואין פנאי להתריע כסדר שאר תעניות אין גוזרין בו תענית על הצבור שאין הצבור יכולים להתענות בכל יום אלא מתריעין בכל יום ובכל תפלה ובהתענה בפה די ואם היחידים רוצים להתענות רשאים הם בכך ובהתענת הפה דהיינו בעננו אבינו עננו אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שיכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מדותיך ותתנהג עם בניך במדת רחמים ותכנס להם לפניך משורת הדין ובטובך הגדול רחם עליהם שאין פורעניות בא לעולם אלא בשביל ישראל והם עמך ונחלתך אשר הוצאת מארץ מצרים ואינם יכולים לקבל לא רוב רעה ולא רוב טובה השפעת עליהם רוב טובה אינם יכולים

הנה מוכא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לכל החודש. שמונה עמודים ליום. כך נמור כל אורח חיים מדי חודש בחדשו. וזוהי היות "בן עולם הבא". נא תפרסם בכתבי פנסיות ובכתבי מדרשות. ובשמחות. וכלל החברים וידידים. וזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים מדי חודש – עמוד א זוכה לפנים צדיקים!

לקבל כעסת עליהם אינם יכולים לקבל
יהי רצון שיהא ריוח בעולם וזכור
רחמך:

סימן תקעח – שכל יחיד יתענה ויתפלל על צרתו, ובו סעיף אחד

א. כשם שהצבור מתענים ומתפללים על
צרתם כך כל יחיד מתענה ומתפלל על
צרתו כיצד היה חולה או תועה במדבר
או חבוש בבית האסורים יש להתענות
ולבקש רחמים בתעניתו ולא יתענה
בשבת ומועד וחנוכה ופורים וראש
חודש:

סימן תקעט – סדר תפלות באלו התעניות, ובו ג' סעיפים

א. בכל יום משבעה תעניות אחרונות של
גשמים מתפללין על סדר זה מוציאין את
התיבה לרחובה של עיר וכל העם
מתקבצים ומתכסים בשקים ונותנים אפר
מקלה (פירוש אפר של דבר שנשרף לאפוקי
עפר בעלמא שגם הוא נקרא אפר) על גבי
התיבה ועל גבי ספר תורה כדי להגדיל
הבכיה ולהכניע לבם ואחד מן העם נוטל
האפר ונותן בראש הנשיא ובראש אב
בית דין במקום הנחת תפילין כדי
שיכלמו וישובו וכל אחד ואחד נוטל
ונותן בראשו ואחר כך מעמידים ביניהם
זקן חכם והם יושבים לא היה שם זקן
חכם מעמידין חכם לא היה שם לא זקן
ולא חכם מעמידין אדם של צורה ואומר
לפניהם דברי כבושים (פירוש שכובשין
ומעוררין הלב לתשובה) אחינו לא שק ולא
תענית גורמים אלא תשובה ומעשים
טובים שכן מצינו שלא נאמר באנשי
נינוה וירא אלהים את שקם ואת תעניתם
אלא וירא אלהים את מעשיהם ובקבלה
הוא אומר קרעו לבככם ואל בגדיכם
ומוסיף בענינים אלו כפי כחו עד שיכניע
לבם וישובו תשובה גמורה ואחר שגומר
זה דברי כבושים עומדים בתפלה
ומעמידים שליח צבור הראוי להתפלל
בתעניות אלו ואם היה אותו שאומר
דברי כבושים ראוי להתפלל מתפלל ואם
לאו מורידין אחר ומי הוא הראוי
להתפלל בתעניות אלו איש שהוא רגיל
בתפלה ורגיל לקרות בתורה נביאים
וכתובים ומטופל ואין לו ויש לו יגיעה
בשדה ולא יהיה בבניו ובני ביתו וכל
קרוביו והנלוים אליו בעל עבירה אלא
יהיה ביתו ריקן מן העבירות ולא יצא
עליו שם רע בילדותו שפל ברוך ומרוצה

לעם ויש לו נעימה וקולו ערב ואם היה
זקן עם כל המדות האלו הרי זה מפואר
ואם אינו זקן הואיל ויש בו כל המדות
האלו יתפלל:

ב. סדר התפלה ושש ברכות שהוא מוסיף
ותקיעות שהוא תוקע מבואר יפה בטור
בסימן זה:

ג. שבע תעניות האלו אחר שמתפללים
יוצאים כל העם לבית הקברות ובוכים
ומתחננים שם כלומר הרי אתם מתים
כאלו אם לא תשובו מדרככם. (ולפי זה
אם אין קברי ישראל הולכים על קברי נכרים)
(גמרא):

סימן תקפ – ימים שמתענים בהם, ובו ג' סעיפים

א. אלו הימים שאירעו בהם צרות לאבותינו
וראו להתענות בהם ואף על פי שמקצתן
בראש חדש יש מי שאומר שיתענו בו
(וטוב שלא להשלים בראש חדש):

ב. באחד בניסן מתו בני אהרן. בעשרה בו
מתה מרים ונסתלק הבאר. בעשרים
וששה בו מת יהושע בן נון. בעשרה
באייר מת עלי הכהן ושני בניו ונשבה
ארוץ ה'. בעשרים וששה בו מת שמואל
הנביא. בעשרים ושלושה בסיון בטלו
הביכורים מלעלות לירושלים בימי
ירבעם בן נבט. בעשרים וחמשה בו נהרג
רבן שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל ור'
חנינא סגן הכהנים. בעשרים ושבעה בו
נשרף רבי חנינא בן תרדיון וספר תורה
עמו. באחד באב מת אהרן הכהן.
בשמונה עשר בו כבה נר מערכי בימי
אחז. בשבעה עשר באלול מתו מוציאי
דבת הארץ. בחמישי בתשרי מתו עשרים
איש מישראל ונחבש רבי עקיבא.
בשבעה בו נגזרה גזירה על אבותינו
שימותו בחרב וברעב ובדבר מפני מעשה
העגל. בשבעה במרחשון עוורו עיני
צדקיהו ושחטו בניו לעיניו. בעשרים
ושמונה בכסליו שרף יהויקים המגילה
שכתב ברוך מפי ירמיהו. בשמונה בטבת
נכתבה התורה יונית בימי תלמי המלך
והיה חושך בעולם שלשה ימים.
ובתשעה בו לא נודע איזו היא הצרה
שאירע בו. בחמשה בשבט מתו הזקנים
שהיו בימי יהושע. בעשרים ושלושה בו
נתקבצו כל ישראל על שבט בנימין על
ענין פילגש בגבעה. בשבעה באדר מת
משה רבינו עליו השלום. בתשעה בו
נחלקו בית שמאי ובית הלל:

ג. יש מי שאומר שגזרו שיהיו מתענין בכל
שני וחמישי על חורבן הבית ועל התורה
שנשרפה ועל חילול השם ולעתיד לבוא
יהפכם ה' לששון ולשמחה:

הלכות ראש השנה

סימן תקפא – דיני ימי תחנונים וערב ראש השנה, ובו ד' סעיפים

א. נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות
ותחנונים מראש חדש אלול ואילך עד
יום הכפורים. הגה: ומנהג בני אשכנז אינו
כן אלא מראש חדש ואילך מתחילין לתקוע
אחר התפלה שחרית ויש מקומות שתוקעין
גם כן ערבית ועומדים באשמורת לומר
סליחות ביום א' שלפני ראש השנה ואם חל
ראש השנה שני [און] שלישי אז מתחילין
מיום ראשון שבוע שלפניו (מנהגים). ואל
אסור לצאת מביתו כדי ליכנס לבית הכנסת
לשמוע הסליחות מלבד בערב ראש השנה
שמרבים סליחות יכול האבל ליכנס לבית
הכנסת (פסקי מהרי"א סימן קל"ד). וידקדקו
לחזור אחר שליח צבור היותר הגון והיותר
גדול בתורה ובמעשים שאפשר למצוא
שיתפלל סליחות וימים נוראים ושיהא בן
שלשים שנים גם שיהא נשוי (כל בו). מיהו כל
ישראל כשרים הם רק שיהיה מרוצה לקהל
אבל אם מתפלל בחזקה אין עונין אחריו אמן
וכן צריך שיוציא כל אדם בתפלתו ואם יהיה
לו שונא ומכוין שלא להוציאו גם אהביו
אינם יוצאים בתפלתו (הגהות מנהגים ישנים).
ויש מקומות נוהגים שהמתפלל סליחות
מתפלל כל היום (כל בו):

ב. נוהגין להתענות ערב ראש השנה. הגה:
והמדקדקים נהגו שכל אחד מתענה י' ימים
(מרדכי סוף פרק קמא דראש השנה וריש יומא) וכן
נכון לעשות וכל אלו התעניות אין צריכין
להשלים ואין קורין בהם ויחל אפילו ערב
ראש השנה ועיין לקמן סימן תרס"ב סעיף ב'
ואם חל ברית מילה בערב ראש השנה יכולים
לאכול (בית יוסף בשם תשובה אשכנזית). ורבים
נוהגין לאכול בערב ראש השנה קודם עלות
השחר (מהרי"ל) משום דרכי האמורי שהיו
נוהגים להתענות בערב חגיגה ויכולין לאכול
בלא תנאי אחר שכן נהגו (דברי עצמו):

ג. אין נופלים על פניהם בערב ראש השנה
בתפלה אף על פי שנופלים על פניהם
באשמורת בסליחות. ואין תוקעין בערב
ראש השנה (מנהגים):

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוך או"ח חיים מחו"ק ל"ב תחודש. שמונה עמודים י"ז. כף יגמור פ"א או"ח חיים
מדי חודש בתדשו. ויזכה ל"היות" בן עולם הבא. נא לפרסם ב"בתי פנסיות וב"בתי מד"שות. ובשמחות. וז"ל
החברים וידידים. לזכות את הרבים ל"היות" בן עולם הבא על ידי י"מודד ה"ה"כה" ב"ל" יום. שהוא "תורה לשמה!"
זכר המזכה את הרבים כ"ו לחודש – עמוד ב זוכה ל"בנים צדיקים!

ד. מכבסין ומסתפרין בערב ראש השנה. (ויש נוהגין לטבול בערב ראש השנה משום בערב ראש השנה משום קרי) (כל בו). ויש מקומות נוהגין לילך על הקברות ולהרבות שם בתחינות (מהרי"ל) ונותנים שם צדקה לעניים (כל בו):

סימן תקפב – סדר תפלת עשרת ימי תשובה וראש השנה, ובו ט' סעיפים

א. בעשרת ימי תשובה אומר המלך הקדוש המלך המשפט ואם טעה או שהוא מסופק אם הוא בהמלך הקדוש חוזר לראש ואם הוא בהמלך המשפט אם נזכר קודם שעקר רגליו חוזר לברכת השיבה ואומר משם ואילך על הסדר ואם לא נזכר עד שעקר רגליו (עיי' לעיל סוף סימן קי"ז) חוזר לראש (ועיי' לעיל סימן קי"ח):

ב. אם אמר האל הקדוש ותוך כדי דיבור נזכר ואמר המלך הקדוש אינו צריך לחזור וכן הדין בהמלך המשפט:

ג. בשבת בנתיים ערבית יאמר בברכת מעין שבע המלך הקדוש. הגה: והוא הדין אם חל ראש השנה בשבת וחזתם בשל שבת לבד וכן כשחל יום כפור בשבת (מהרי"ל ומנהגים):

ד. יש נוהגים להתפלל בראש השנה ויום הכיפורים בכריעה וצריכין הם לזקוף בסוף הברכות:

ה. אם לא אמר זכרנו ומי כמוך אין מחזירין אותו. הגה: ואפילו לא עקר רגליו עדיין רק שסיים אותה ברכה (תרומת הדשן). והוא הדין אם לא אמר וכתוב ובספר נמי דינא הכי (טור):

ו. אומר בתפלה ותתן לנו את יום הזכרון הזה ואינו מזכיר ראש חודש:

ז. אם חל בחול אומר יום תרועה מקרא קודש ואם חל בשבת אומר זכרון תרועה:

ח. אינו אומר מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון וכן אינו אומר והשיאנו ובתפלת מוסף אינו אומר ואין אנו יכולין לעלות ולראות לפניך אלא ואין אנו יכולים לעשות חובותינו לפניך (וחזתמין ודברך אמת וכו') (טור):

ט. אף על פי שכל ימות השנה מתפללים בלחש בראש השנה ויום הכפורים נוהגין לומר בקול רם ולהטעות לא חיישינן כיון שמצויים בידם מחזורים. הגה: ונוהגין שכל אחד אומר לחבירו לשנה טובה תכתב (טור):

סימן תקפג – דברים שנוהגים לאכול בליל ראש השנה, ובו ב' סעיפים

א. יהא אדם רגיל לאכול בראש השנה רוביא דהיינו תלתן כרתי סילקא תמרי קרא וכשיאכל רוביא יאמר יהי רצון שירבו זכויותינו. כרתי יכרתו שונאינו סלקא יסתלקו אויבינו תמרי יתמו שונאינו קרא יקרע גזר דיננו ויקראו לפניך זכויותינו. הגה: ויש נוהגין לאכול תפוח מתוק בדבש (אבורדה) וכן נוהגין ויש עלינו שנה מתוקה (אבורדה) וכן נוהגין ויש אוכלים רימונים ואומרים נרבה זכיות כרמון ונוהגין לאכול בשר שמן וכל מיני מתיקה (מרדכי דיומא):

ב. אוכלים ראש כבש לומר נהיה לראש ולא לינוב וזכר לאילו של יצחק. הגה: יש מדקדקים שלא לאכול אגוזים שאגוז בגימטריא חטא ועוד שהם מרבים כיחה וניעה ומבטלים התפלה (מהרי"ל). והולכין אל הנהר לומר פסוק ותשליך במצולות ים כל חטאתינו וגו' (מנהגים). וגם נוהגים שלא לישן ביום ראש השנה (ירושלמי) ומנהג נכון הוא:

סימן תקפד – סדר קריאת התורה בראש השנה, ובו ד' סעיפים

א. אין אומרים הלל בראש השנה ויום הכפורים. הגה: ונוהגין לומר אבינו מלכנו על הסדר ואם הוא שבת אין אומרים אותו (ר"ן פרק ב' דראש השנה וריב"ש סימן תקי"ב). ומאריכים בפיוטים ותפלות עד חצות (מהרי"ל):

ב. ומוציאין שני ספרי תורה באחד קורין חמשה מוה' פקד את שרה עד ויהי אחר הדברים האלה ואם הוא שבת קורין בו שבעה ומפטיר קורא בשני בפרשת פנחס ובחודש השביעי ומפטיר ויהי איש אחד מן הרמתיים עד וירם קרן משיחו. הגה: ויש מקומות שנוהגים לקרות התוקע ממנין החמשה העולים לספר תורה (כל בו):

ג. בני אדם החבושים בבית האסורים אין מביאין אצלם ספר תורה אפילו בראש השנה ויום הכפורים. (ועיי' לעיל סוף סימן קל"ה):

ד. מליץ בין קריאת התורה לתקיעת שופר: **סימן תקפה – דין ברכת השופר, ובו ה' סעיפים**

א. צריך לתקוע מעומד. הגה: ונוהגין לתקוע על הבימה במקום שקורין:

ב. קודם שיתקע יברך לשמוע קול שופר ויברך שהחיינו. הגה: ואין חילוק בין אם

יברך לעצמו או שכבר יצא ומברך להוציא אחרים אפילו הכי מברך התוקע שתי ברכות הנזכרות (בית יוסף ותומות הדשן). ויתקע תשר"ת שלש פעמים ותש"ת שלש פעמים ותר"ת שלש פעמים. הגה: וטוב לתקוע בצד ימין אם אפשר לתקוע בכך (מנהגים). וכן יהפוך השופר למעלה שנאמר עלה אלהים בתרועה (רוקח ומהרי"ל):

ג. אם התחיל לתקוע ולא יכול להשלים ישלים אחר ואפילו שלשה או ארבעה ודי בכרכה שבירך הראשון והוא שיהיו שם התוקעים האחרונים בשעת ברכה ואפילו אם בירך ולא יכול לתקוע כלל השני תוקע בלא ברכה ולא הוא ברכה לבטלה:

ד. אחר תוקע ולא שליח ציבור כדי שלא יתבלבל ואם הוא מובטח שחוזר לתפלתו רשאי לתקוע. הגה: ודוק תקיעות שעל סדר התפלה אסור לשליח צבור לתקוע אבל תקיעות שתוקעין מיושב דהיינו קודם שמתפללין מוסף מותר לשליח צבור לתקוע (כל בו). ואם אין השליח צבור תוקע מיושב ראוי שאותו התוקע יתקע גם כן על סדר הברכות כי המתחיל במצוה אומרים לו גמור (רמב"ם ואורחות חיים). ונוהגין להקרות לפני התוקע סדר התקיעות מלה במלה כדי שלא יטעה ונכון הוא:

ה. הנוטל שכר לתקוע שופר בראש השנה או כדי להתפלל או לתרגם בשבתות וימים טובים אינו רואה מאותו שכר סימן ברכה:

סימן תקפו – דיני שופר של ראש השנה, ובו כ"ג סעיפים

א. שופר של ראש השנה מצותו בשל איל וכפוף ובדיעבד כל השופרות מצותו בשל איל וכפוף ובדיעבד כל השופרות כשרים בין פשוטים בין כפופים ומצוה בכפופים יותר מבפשוטים ושל פרה פסול בכל גוונא וכן קרני רוב החיות שהם עצם אחד ואין להם מבפנים זכרות פסולים. (וכן שופר מבהמה טמאה פסול) (ר"ן פרק ד' דראש השנה):

ב. הגוזל שופר ותקע בו יצא אפילו לא נתייאשו הבעלים ממנו:

ג. תקע בשופר של עבודת כוכבים של ישראל לא יצא שאינה בטלה עולמית וכתותי מיכתת שעוריה אבל בשל עבודת כוכבים של עובד כוכבים וכן במשמישי עבודת כוכבים של עובד כוכבים לא

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחזק ל"ב החודש. שמונה צמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ונופה לתיזת "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וכל החברים וידידים. לזכות את הרבים לתיזת "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הש"כ" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים כ"ו לחודש – עמוד ג זוכה לפנים צדיקים!

יתקע ואם תקע בו יצא והוא שלא נתכוין לזכות בו אבל אם נתכוין לזכות בו לא יצא דהוה ליה עבודת כוכבים של ישראל שילדתו בהמה טמאה והיוצא מן הטמא טמא כדתנן בפרק קמא דבכורות (ויש מחמירין דאפילו בשל עובד כוכבים אינו יוצא אלא בנתבטל בערב יום טוב (מרדכי) ועיין לקמן סימן תרמ"ט סעיף ג):

ד. שופר של תקרובת עבודת כוכבים אפילו היה של עובד כוכבים שתקע בו לא יצא משום דאינה בטילה עולמית:

ה. המודר הנאה משופר אדם אחר תוקע בו וזה יוצא ידי חובתו אבל אם אמר קונם לתקיעתו עלי אסור לתקוע בו אפילו תקיעה של מצוה:

ו. היה קולו עב מאד או דק מאד כשר שכל הקולות כשרים בשופר:

ז. אם ניקב אם לא סתמו אף על פי שנשתנה קולו כשר (מיהו אם יש שופר אחר אין לתקוע בזה כי יש אומרים שאין לתקוע בשופר נקוב) (כל בו ותשובת הרא"ש). ואם סתמו שלא במינו אף על פי שאינו מעכב את התקיעה לאחר סתימה שחזר קולו לכמות שהיה בתחילה פסול אפילו נשתייר בו רובו ואם סתמו במינו אם נשתייר רובו שלם ולא עכבו הנקבים שנסתמו את התקיעה אלא חזר קולו לכמות שהיה קודם שניקב כשר ואם חסר אחת משלש אלה פסול ואם הוא שעת הדחק שאין שופר אחר מצוי יש להכשיר בסתמו במינו אם נשתייר רובו אפילו לא חזר קולו לכמות שהיה וכן יש להכשיר בסתמו שלא במינו אם נשתייר רובו וחזר קולו לכמות שהיה בתחילה קודם שניקב:

ח. נסדק לארכו פסול יש אומרים אפילו בכל שהוא פסול אלא אם כן הדקו הרבה בחוט או במשיחה (ונשתייר שיעור התקיעה ממקום הקשירה ולמעלה לצד הפה) (כל בו) ויש אומרים דוקא ברובו ואם דבקו כשר אפילו אם דבקו בדבק ויש מי שאומר שאינו כשר אלא כשדבקו בעצמו שחיממו באור עד שנפשר וחבר קצותיו זה עם זה ואם נסדק כולו אפילו מצד אחד פסול אפילו חממו באור וחיבר סדקו זה עם זה:

ט. נסדק לרחבו במיעוטו כשר ברובו פסול אלא אם כן נשאר מהסדק לצד פיו שיעור תקיעה דהיינו ארבעה גודלים

וכשנשתייר בו כך כשר אפילו אם מעכב את התקיעה ויש מכשירים בנשתייר אפילו שלא לצד פיו:

י. דיבק שברי שופרות זה עם זה ועשה מהם שופר פסול אפילו אם יש בשובר שכנגד פיו שיעור שופר:

יא. הוסיף עליו כל שהוא בין במינו בין שלא במינו פסול אפילו היה בו מתחילה שיעור שופר:

יב. הפכו ותקע בו לא יצא בין הפכו כדרך שהופכים החלוק שהחזיר פנימי לחיצון בין שהניחו כמו שהיה אלא שהרחיב את הקצר וקיצר את הרחב. (והוא הדין אם תקע במקום הרחב פסול) (ר"ן פרק ב' דראש השנה):

יג. היה ארוך וקצרו אם נשאר בו שיעור תקיעה כשר:

יד. גרדו מבפנים או מבחוץ עד שעשאו דק מאד כמו גלד כשר:

טו. לא הוציא זכרותו אלא נקב בו כשר אבל אם הוציא הזכרות ועשה ממנו שופר כגון שנקב בו פסול:

טז. צפהו זהב במקום הנחת פה פסול שלא במקום הנחת פה כשר צפהו זהב מבפנים פסול מבחוץ אם נשתנה קולו מכמות שהיה פסול ואם לאו כשר יש מפרשים מקום הנחת פה היינו עובי השופר לצד פנימי שמניח שם פיו והצד החיצון מן העובי עצמו קרוי שלא במקום הנחת פה ויש מפרשים דעביו במקום הקצר הוא מקום הנחת פה ושלא במקום הנחת פה היינו כל אורך השופר מצד הקצר עד צד הרחב:

יז. המציירים בשופר צורות במיני צבעונים כדי לנאותו לא יפה הם עושים. (אבל מותר לחקוק בשופר עצמו צורות כדי לנאותו) (בית יוסף):

יח. אם נתן זהב על עובי השופר בצד הרחב היינו הוסיף עליו כל שהוא ופסול:

יט. הרחיק את השופר ונפח בו ותקע בו פסול:

כ. נתן שופר לתוך שופר אם הפנימי עודף על החיצון משני צדדיו ונתן הפנימי בפיו ותקע בו כשר. הגה: ולי נראה דאפילו אינו בולט בצד הרחב רק שוה לחיצון הואיל ובולט לצד הפה ותוקע בפנימי יצא כן נראה לי (וכן משמע מלשון הרא"ש). והוא שלא

ישנה קולו כמה שהוא נתון בתוך החיצון ואם לאו פסול:

כא. שופר של ראש השנה אין מחללין עליו יום טוב אפילו בדבר שיש בו משום שבות כיצד היה השופר בראש האילן או מעבר הנחר ואין לו שופר אלא הוא אינו עולה באילן ואינו שט על פני המים כדי להביאו ועל ידי נכרי מותר דהוי שבות דשבות (פירוש איסור אמירה לנכרי באיסור דאורייתא הוא משום שבות שאמרו חז"ל לשבות מזה אמירה לנכרי ובאיסור דרבנן הוא שבות דשבות) ובמקום מצוה לא גזרו. (ועיין לעיל סימן ש"ז):

כב. אם נכרי הביא שופר מחוץ לתחום תוקעין בו והוא הדין אם עשה נכרי שופר ביום טוב מותר לתקוע בו:

כג. יכול ליתן בתוכו מים או יין לצחצחו אבל מי רגלים אף בחול אסור מפני הכבוד:

סימן תקפז – דין התוקע לתוך הבור, ובו ג' סעיפים

א. התוקע בתוך הבור או בתוך המערה אותם העומדים בתוך הבור והמערה יצאו והעומדים בחוץ אם קול שופר שמעו יצאו ואם קול הברה שמעו לא יצאו וכן התוקע לתוך חבית גדולה וכיוצא בה אם קול שופר שמע יצא ואם קול הברה שמע לא יצא:

ב. אם התחיל לתקוע בבור ועלה חוץ לבור וגמרה יצא שכל מה ששמע בין בפנים בין בחוץ היה קול שופר. הגה: וכן אותם שהיו בבור בתחלת התקיעה (גמרא):

ג. השומע מקצת תקיעה שלא בחיוב ומקצתה בחיוב או שאמר לתוקע במתעסק כוון להוציאני ידי חובתי ותקע ומשך בה שיעור תקיעה לא יצא ויש אומרים שיצא אי איכא שיעור תקיעה בחיוב. הגה: והוא הדין אם שמע מקצת התקיעה קול הברה כגון שהיה התוקע בבור והוא עומד בחוץ ובאמצע התקיעה יצא לחוץ (טור):

סימן תקפח – זמן תקיעת שופר, ובו ה' סעיפים

א. זמן תקיעת שופר ביום ולא כלילה ומצותה משעת הנץ החמה ואילך ואם תקע משעלה עמוד השחר יצא ואם שמע מקצת תקיעה קודם שעלה עמוד השחר ומקצתה אחר שעלה עמוד השחר לא

הנה מובא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחוץ ל"ב תחודש. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויופה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בנתי פנסיות ובנתי מדרשות. ובשמחות. וכלל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "התורה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה!" וכל המזכה את הרבים כ"ו לחודש – עמוד ד זוכה לבנים צדיקים!

יצא. הגה: ואם היה שיעור תקיעה כמה ששמע ביום נתבאר בסימן תקפ"ז סעיף ג':

ב. שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא ואפילו הם מתשעה בני אדם תקיעה מזה ותרועה מזה ותקיעה מזה ויש אומרים דדוקא כשלא הפסיק ביניהם בקול שופר שאינו ראוי באותה כבא:

ג. שמע תשע תקיעות מתשעה בני אדם שתקעו כולם כאחד לא יצא שאין כאן פשוטה לפניו ופשוטה לאחריה. הגה: ואם שנים תקעו כאחד על הסדר ואפילו אחד תקע בחצוצרות יצא דיהיב דעתיה על השופר (הגהות אשירי וגמרא פרק ראוהו בית דין):

ד. היה זה צריך פשוטה ראשונה וזה צריך פשוטה אחרונה תקיעה אחת מוציאה את שניהם:

ה. יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת אין תוקעין בשופר. הגה: ואסור לטלטלו אם לא לצורך גופו ומקומו (אור זרוע והגהות אשירי סוף פרק במה מדליקין):

סימן תקפ"ט – מי הם הראויים לתקיעת שופר, ובו ט' סעיפים

א. כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא אחרים ידי חובתן:

ב. חרש שוטה וקטן פטורים וחרש אפילו מדבר ואינו שומע אינו מוציא דכיון שאינו שומע לאו בר חיובא הוא. הגה: אבל שומע ואינו מדבר מוציא אחרים ידי חובתן (בית יוסף):

ג. אשה פטורה משום דהוי מצות עשה שהזמן גרמא:

ד. אנדרוגינוס מוציא את מינו טומטום אפילו את מינו אינו מוציא:

ה. מי שחציו עבד וחציו בן חורין אינו מוציא אפילו עצמו וצריך שיתקע לו בן חורין להוציאו:

ו. אף על פי שנשים פטורות יכולות לתקוע וכן אחר שיצא כבר יכול לתקוע להוציאן אבל אין מברכות ולא יברכו להן. הגה: והמנהג שהנשים מברכות על מצות עשה שהזמן גרמא על כן גם כאן מברכות לעצמן אבל אחרים לא יברכו להן אם כבר יצאו ואין תוקעין רק לנשים אבל אם תוקעין לאיש המחוייב מברכין לו אף על פי שכבר יצאו כמו שנתבאר סימן תקפ"ה סעיף ב' בהג"ה א' (דעת עצמו):

ז. המודר הנאה מחבירו מותר לתקעו לו תקיעה של מצוה ודוקא כשהוא תוקע

מאליו להוציאו אבל אם אמר לו המודר תקע והוציאני אסור. הגה: ואם אמר קונם תקיעותיו עלי בכל ענין אסור (ר"ן):

ח. המתעסק בתקיעת שופר להתלמד לא יצא ידי חובתו וכן השומע מן המתעסק לא יצא וכן התוקע לשורר ולא נתכוון לתקיעת מצוה לא יצא נתכוון שומע לצאת ידי חובתו ולא נתכוין התוקע להוציאו או שנתכוון התוקע להוציאו ולא נתכוון השומע לצאת לא יצא ידי חובתו עד שיתכוון שומע ומשמיע:

ט. מי שתקע ונתכוון להוציא כל השומע תקיעתו ושמע השומע ונתכוון לצאת ידי חובתו אף על פי שאין התוקע מתכוון לפלוני זה ששמע תקיעתו ואינו יודעו יצא שהרי נתכוון להוציא לכל מי שישמענו לפיכך מי שהיה מהלך בדרך או יושב בתוך ביתו ושמע תקיעות משליח צבור יצא אם נתכוון לצאת שהרי שליח ציבור מתכוון להוציא א הרבים ידי חובתן:

סימן תקצ – סדר הראוי לתקיעת שופר, ובו ט' סעיפים

א. כמה תקיעות חייב אדם לשמוע בראש השנה תשע לפי שנאמר תרועה יובל ובראש השנה שלש פעמים וכל תרועה פשוטה לפניו ופשוטה לאחריה ומפי השמועה למדו שכל תרועות של חדש השביעי אחד הן בין בראש השנה בין ביום הכיפורים של יובל תשע תקיעות תוקעין בכל אחד משניהם תר"ת תר"ת תר"ת:

ב. תרועה זו האמורה בתורה נסתפק לנו אם היא היללה שאנו קורים תרועה או אם היא מה שאנו קורים שברים או אם הם שניהם יחד לפיכך כדי לצאת ידי ספק צריך לתקוע תשר"ת שלש פעמים ותשר"ת שלש פעמים ותשר"ת שלש פעמים:

ג. יש אומרים ששיעור תקיעה כתרועה ושיעור תרועה כשלשה יבבות דהיינו שלשה כוחות בעלמא כל שהוא והם נקראין טרומיטין ולפי זה צריך ליוהר שלא יאריך בשבר כשלשה טרומיטין שאין כן יצא מכלל שבר ונעשה תקיעה (ויש אומרים דאין לחוש אם האריך בשברים קצת ובלבד שלא יאריך יותר מדאי וכן נוהגין) (מרדכי והגהות אשירי פרק י"ט). וצריך להאריך בתקיעות של תשר"ת יותר

מבשל תשר"ת ובשל תשר"ת יותר מבשל תר"ת ומיהו אם מאריך הרבה בכל תקיעה אין לחוש שאין לה שיעור למעלה וכן בתרועה יכול להאריך בה כמו שירצה וכן אם מוסיף על שלשה שברים ועושה ארבעה או חמשה אין לחוש. ויש אומרים ששיעור יבבא שלשה טרומיטין ושיעור תרועה כשלשה יבבות שהם תשעה טרומיטין ושיעור תקיעה גם כן תשעה טרומיטין כתרועה ולפי זה אין לחוש אם האריך קצת בשברים וצריך להאריך בתקיעה של תשר"ת כשיעור שנים עשר טרומיטין ומי שלא האריך בתקיעה כשיעור הזה והאריך בשברים לא קיים המצוה לא כמר ולא כמר:

ד. שלשה שברים צריך לעשותם בנשימה אחת אבל שלשה שברים ותרועה דתשר"ת יש אומרים שאינו צריך לעשותם בנשימה אחת והוא שלא ישא בהפסקה יותר מכדי נשימה ויש אומרים שצריך לעשותם בנשימה אחת והוא שלא ישא בהפסקה יותר מכדי נשימה ויש אומרים שצריך לעשותם בנשימה אחת וירא שמים יצא ידי כולם ובתקיעות דמיושב יעשה בנשימה אחת ובתקיעות דמעומד יעשה בשתי נשימות. הגה: והמנהג הפשוט לעשות הכל בב' נשימות ואין לשנות:

ה. אם תקע תר"ת בנשימה אחת יצא ויש מי שאומר שלא יצא:

ו. אם האריך בתקיעה אחרונה של תשר"ת כשיעור שתי תקיעות כדי שתעלה לשם תקיעה אחרונה של תשר"ת ובשביל הראשונה של תשר"ת לא עלתה לו אלא בשביל תקיעה אחת ויש אומרים שאפילו בשביל אחת לא עלתה לו. הגה: ואם תקע תקיעה אחת בין שני סדרים והתנה שאיזה מן הסדרים הוא הנכון תעלה לו אותה תקיעה יצא (בית יוסף):

ז. אם טעה בתשר"ת ואחר שתקע שני שברים טעה והתחיל להריע אם נזכר מיד יתקע שבר אחר ואם לא נזכר עד שגמר התרועה שהתחיל בה בטעות לא הפסיד התקיעה הראשונה שתקע אלא חוזר ותוקע שלשה שברים ומריע ותוקע אבל אם אירע בתשר"ת או תר"ת הפסיד גם תקיעה ראשונה:

ח. אם הפסיק בתרועה בין תקיעה לשברים או שהפסיק בשברים בין תרועה לתקיעה

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך אורח חיים מחולק לקצת החודש. שמונה עמודים ימים. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ויכלל החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי "לימוד ה"תורה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"!
זכר המזכה את הרבים כ"ו לחודש – עמוד ה
כל המזכה את הרבים כ"ו לחודש – עמוד ה

וכן אם הריע שתי תרועות זו אחר זו או שתקע אחר התרועה תקיעה כמתעסק שלא לשם תקיעה והפסיק בה בין תרועה לתקיעה או לאחר שתקע שלשה שברים שתק והפסיק ואחר כך תקע שברים אחרים ואפילו שבר אחד בכל אלו הוי הפסק והפסיד גם תקיעה ראשונה:

ט. אם תקע שני תשר"ת או שני תש"ת או שני תר"ת כהוגן וטעה בשלישי אינו צריך לחזור אלא לאחורון שטעה בו אם תקע בצד הרחב של השופר לא יצא. הגה: ואחר שתקעו אומר השליח צבור פסוק אשרי העם יודעי תרועה ואשרי ומחזירין הספר למקומו:

סימן תקצא – סדר תפלת מוסף ביחיד, ובו ח' סעיפים

א. יתפללו הצבור בלחש תפלת מוסף תשע ברכות ושליח צבור יתפלל גם כן עמהם בלחש:

ב. המנהג פשוט בכל בני ספרד שאין מזכירין פסוקי קרבן מוסף כלל. הגה: והמנהג הפשוט באשכנז ובגלילות אלו לומר פסוקי מוסף ראש השנה ואין אומרים פסוקי מוסף ראש חודש אלא אומרים מלבד עולת החודש ומנחתה ועולת התמיד וכו' ושני שעירים לכפר ושני תמידין כהלכתן (טור). ואומרים גם כן מוספי יום הזכרון (ר"ן סוף ראש השנה ורבינו ירוחם וכל בו):

ג. צריך לומר את מוספי יום הזכרון כדי לכלול גם מוסף ראש חודש וגם ביום שני יאמר את מוספי:

ד. אומרים עשרה פסוקים של מלכויות ועשרה של זכרונות ועשרה של שופרות בכל ברכה, שלשה מהם של תורה שלשה של כתובים שלשה של נביאים ואחד של תורה ואם רצה להוסיף על אלו עשרה רשאי. (ומיהו אם לא התחיל בשום פסוק רק אמר ובתורתך כתוב לאמר יצא) (טור):

ה. ואין אומרים פסוק במלכויות ולא בזכרונות ולא בשופרות של פורעניות של ישראל ואין אומרים פסוק זכרונות של יחיד:

ו. יש קורים תגר על מה שנוהגים להשלים פסוקי שופרות בפסוק וביום שמחתכם שאין מזכיר בו שופר אלא חצוצרות והרא"ש והר"ן כתבו לקיים המנהג:

ז. ועקידת יצחק היום לזרעו תזכור כך היא הנוסחא המפורסמת והמדקדק לומר

לזרע יעקב תזכור משנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות ואינו אלא טועה. הגה: ואומרים עלינו ומלוך והשליח צבור מוסיף אוחילה ושאר פיוטים כל מקום לפי מנהגו (טור):

ח. לא יתפלל ביחיד תפלת מוסף בראש השנה עד אחר שלש שעות היום:

סימן תקצב – תפלת מוסף בקול רם, וסדר התקיעות, ובו ד' סעיפים

א. מחזיר שליח צבור התפלה ותוקעין על סדר הברכות למלכויות תשר"ת פעם אחת ולזכרונות תש"ת ולשופרות תר"ת ועכשיו נוהגים לתקוע למלכויות תשר"ת שלשה פעמים ולזכרונות תש"ת שלשה פעמים ולשופרות תר"ת שלשה פעמים. הגה: ויש אומרים שתוקעים תשר"ת למלכויות פעם אחת וכן לזכרונות וכן לשופרות (טור בשם רבינו תם ומנהגים) וכן המנהג במדינות אלו ונהגו לומר כל פעם אחר שתקעו היום הרת עולם וארשת (מהרי"ל) ואפילו בשבת שאין תוקעין אומרים היום הרת עולם אבל לא ארשת (מנהגים):

ב. יחיד אינו מפסיק לתקוע בברכות ואפילו יש לו מי שיתקע לו. הגה: אלא תוקעים לו קודם שיתפלל מוסף ואין צריך לתקוע לו שנית (כל בו ובית יוסף בשם אורחות חיים):

ג. לא ישיח לא התוקע ולא הצבור בין תקיעות שמיושב בתקיעות שמעומד (מיהו בענין התקיעות והתפילות אין הפסק) (מרדכי ומהרי"ל) ואם סח דברים בטלים אין צריך לחזור ולברך (טור) ואין צריך לומר שלא ישיחו בין ברכה לתקיעות אם לא בענין התקיעות:

ד. זה שתוקע כשהן יושבין תוקע על סדר הברכות. הגה: ומיהו אינו מעכב ויכול אחר לתקוע אלא שראוי לעשות כן וכבר כתבתי לעיל סימן תקפ"ה:

סימן תקצג – אם הברכות והתקיעות מעכבות זו את זו, ובו ב' סעיפים

א. ברכות של ראש השנה ויום הכפורים מעכבות זו את זו שאם אינו יודע כולם לא יאמר מה שיודע מהם אלא לא יאמר כלום:

ב. וכן תקיעות מעכבות זו את זו והני מילי שאינו יודע אלא מקצת הסימן שלא יעשה אותו מקצת שיודע אבל תשר"ת תש"ת תר"ת אין מעכבין זה את זה ואם ידע לעשות אחד מהם או שנים עושה. הגה: אבל הברכות אין מעכבין התקיעות וכן

התקיעות אינן מעכבין הברכות ואיזה מהם שיודע יעשה (טור) וכן סדרן אינו מעכב (ר"ן סוף ראש השנה). ואם התפלל קודם שתקע יצא:

סימן תקצד – יחיד שלא התפלל, אין חבירו מוציא, ובו סעיף אחד

א. יחיד שלא תקע חבירו יכול לתקוע לו להוציא ידי חובתו אבל יחיד שלא התפלל תשע ברכות אין חבירו יכול להוציא. הגה: ויש חולקין ואומרים דאם לא יכול להתפלל חבירו יכול להוציא בתפלתו (ר"ן סוף ראש השנה ומרדכי והגהות אשרי בפרק קמא דראש השנה):

סימן תקצה – מי שאינו בקי לא בתקיעות, ולא בתפלה, ובו סעיף אחד

א. מי שאינו בקי בתקיעות ולא בסדר תפלת מוסף ולפניו שתי עיירות באחת בקיאים בתקיעות ולא בתפלת מוסף ובאחת בקיאים בתפלת מוסף ולא בתקיעות הולך למקום שבקיאים בתקיעות אפילו של מוסף ודאי ושל תקיעות ספק. הגה: מיהו אם יכול לילך למקום שמתפללים ויש שהות ביום שישמע אחר כך התקיעות במקום שתוקעין יקיים שתי המצות דכל היום כשר לתקוע (בית יוסף בשם ירושלמי):

סימן תקצו – תשלום תקיעות לאחר התפלה, ובו סעיף אחד

א. לאחר תפלה מריעים תרועה גדולה בלא תקיעה. הגה: ויש מקומות נוהגין לחזור ולתקוע שלשים קולות (מנהגים ישנים) ולאחר שיצאו בזה שוב אין לתקוע עוד כחנם אבל קטן אפילו הגיע לחינוך מותר לומר לו שיתקע (המגיד פרק ב' מהלכות שופר) ומותר לו לתקוע כל היום (אור זרוע דראש השנה):

סימן תקצז – אם מותר להתענות בראש השנה, ובו ג' סעיפים

א. אוכלים ושותים ושמים ואין מתענין בראש השנה ולא בשבת שובה אמנם לא יאכלו כל שבעם למען לא יקלו ראשם ותהיה יראת ה' על פניהם:

ב. יש מקומות שקבלה בידם שכל מי שרגיל להתענות בראש השנה ומשנה רגילתו ואינו מתענה אינו משלים שנתו. הגה: ומי שאינו ירא לנפשו אין צריך להתענות כל ימיו (כל בו ומנהגים) רק צריך התרה כמו שאר נדר (כל בו):

ג. המתענה פעם אחת בראש השנה תענית חלום אם היה ביום ראשון צריך להתענות שני הימים כל ימיו ואם היה

הנה מוציא פאן ספר שו"תן ערוף אורח חיים מחולק לפרק החודש. שמונה עמודים י"ז. כף יגמור פל אורח חיים מדי חודש בחדשו. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה"!
וְכָל הַמְזַכֵּה אֶת הָרַבִּים כִּי לַחֹדֶשׁ – עמוד 10 זוכה לְבָנִים צְדִיקִים!

ביום שני יתענה כל ימיו יום שני בלבד. הגה: ואין צריך למיתב תענית לתעניתו דהא יש אומרים דמצוה להתענות בראש השנה (תרומת הדשן סימן רמ"ה). ואין אומרים עננו בראש השנה כמו שאין אומרים ביום הכיפורים (הגהות מנהגים):

סימן תקצ"ה, ובו סעיף אחד

א. ראש השנה שחל להיות בשבת אומרים צדקתך במנחה. הגה: ויש אומרים שלא לאומרו (ר"ן סוף ראש השנה ומנהגים) וכן אנו נוהגים:

סימן תקצ"ט, ובו סעיף אחד

א. ליל ראש השנה שחל להיות במוצאי שבת אומרים ותודיענו:

סימן תר – ביצה שנולדה בראש השנה, ודיני הקידוש, ובו ג' סעיפים

א. ביצה שנולדה ביום טוב הראשון וכן מה שנצוד בו וכן מה שנתלש בו אסור בשני. הגה: וכבר נתבאר לעיל סימן תקי"ג סעיף ה' וסימן תקט"ו:

ב. בקידוש ליל שני ילבש בגד חדש (הגהות מיימוני פרק כ"ט מהלכות שבת) או מניח פרי חדש ואומר שהחיינו ואם אין מצוי (בגד חדש או) פרי חדש עם כל זה יאמר שהחיינו:

ג. אם חל יום ראשון בשבת אומרים שהחיינו בשופר ביום שני. הגה: ויש אומרים לאומרו אפילו אם חל יום ראשון בחול וכן המנהג במדינות אלו (הגהות מיימוני הלכות שופר):

סימן תרא – סדר יום שני של ראש השנה, ובו ב' סעיפים

א. ביום שני (מתפללים כמו ביום ראשון) (טור) וקורים מוהאלהים נסה את אברהם עד סוף סידרא ומפטיר קורא כמו אתמול ומפטיר בירמיה כה אמר ה' מצא חן במדבר עד הבן יקיר לי אפרים ובמוצאי ראש השנה מבדילין כמו במוצאי שבת אלא שאין מברכין על הבשמים ועל האש:

ב. אף בארץ ישראל עושים ראש השנה שני ימים. הגה: ומתענים למחרת ראש השנה (טור) והוא תענית ציבור:

סימן תרב – סדר עשרת ימי תשובה, ובו סעיף אחד

הגה: ומתענים למחרת ראש השנה (טור), והוא תענית ציבור.

א. ככל הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים מרבית התפילות ותחנונים. הגה: ואומרים אבינו מלכנו ערב ובקר מלבד בשבת (טור) ואפילו אם חל מילה שאין אומרים תחנון אפילו הכי אומרים אבינו מלכנו (מנהגים). ואומרים בכל יום שלשה פעמים וידוי קודם עלות השחר מלבד בערב יום כפור שאין אומרים אותו אלא פעם אחת (רוקח). ואין נותנין חרם וכן אין משביעין אדם בבית דין עד אחר יום כפור (מהרי"ל). אין מקדשין הלבנה עד מוצאי יום כפור ושבת שבין ראש השנה ליום כפור המנהג לומר בו צדקתך וצדקתך:

סימן תרג, ובו סעיף אחד

א. אף מי שאינו נזהר מפת של נכרים בעשרת ימי תשובה צריך לזהר. הגה: ויש לכל אדם לחפש ולפשפש במעשיו ולשוב מהם בעשרת ימי תשובה. וספק עבירה צריך יותר תשובה מעבירה ודאי כי יותר מתחרט כשיודע שעשה משאינו יודע ולכן קרבן אשם תלוי הוצרך להיות יותר ביוקר מחטאת (דברי עצמו ורבינו יונה ריש ברכות):

הלכות יום הכיפורים

סימן תרד – סדר ערב יום כיפור, ובו ב' סעיפים

א. מצוה לאכול בערב יום כיפור ולהרבות בסעודה. הגה: ואסור להתענות בו אפילו תענית חלום (מהרי"ל). ואם נדר להתענות בו עיין לעיל סימן תק"ע סעיף ב':

ב. אין נופלים על פניהם בערב יום הכיפורים. הגה: גם אין אומרים למנצח ומזמור לתודה (מנהגים) גם אין אומרים קודם עלות השחר הרבה סליחות ויש מקומות נוהגים להרבות בסליחות והכל לפי המנהג ולענין אמירת אבינו מלכנו בערב יום כיפור יש בו מחלוקת בין אחרונים ומנהג עירי שלא לאומרו כי אם כשחל יום כיפור בשבת שאין אומרים בו אבינו מלכנו אז אמרין אותו ערב יום כפור שחרית:

סימן תרה – מנהג כפרות בערב יום כיפור, ובו סעיף אחד

א. מה שנוהגים לעשות כפרות בערב יום כיפורים לשחוט תרנגול על כל בן זכר ולומר עליו פסוקים יש למנוע המנהג. הגה: ויש מהגאונים שכתבו מנהג זה וכן כתבו אותו רבים מן האחרונים וכן נוהגין בכל מדינות אלו ואין לשנות כי הוא מנהג

ותיקין ונוהגין ליקח תרנגול זכר לזכר ולנקבה ולוקחין תרנגולת (בית יוסף בשם תשב"ץ). ולוקחין למעוברת שני תרנגולים אולי תלד זכר ובוחרין בתרנגולים לבנים על דרך שנאמר אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ונהגו ליתן הכפרות לעניים או לפדותן בממון שנותנים לעניים (מהרי"ל). ויש מקומות שנוהגין לילך על הקברות ולהרבות בצדקה והכל מנהג יפה ויש להסמיך שחיתת הכפרות מיד לאחר שהחזירו עליו וסומך ידיו עליו דמות הקרבן. וזורקין בני מעיהם על הגגות או בחצר מקום שהעופות יכולין לקחת משם (טור):

סימן תרו – שיפיים אדם את חברו בערב יום כיפור, ובו ד' סעיפים

א. עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שיפייסנו ואפילו לא הקניטו אלא בדברים צריך לפייסו ואם אינו מתפייס בראשונה יחזור וילך פעם שנייה ושלישית ובכל פעם יקה עמו שלשה אנשים ואם אינו מתפייס בשלשה פעמים אינו זקוק לו (מיהו יאמר אחר כך לפני עשרה שבקש ממנו מחילה) (מרדכי דיומא ומהרי"ל). ואם הוא רבו צריך לילך לו כמה פעמים עד שיתפייס. הגה: והמוחל לא יהיה אכזרי מלמחול (מהרי"ל) אם לא שמכוון לטובת המבקש מחילה (גמרא דיומא) ואם הוציא עליו שם רע אינו צריך למחול לו (מרדכי וסמ"ג והגהות מיימוני פרק ב' מהלכות תשובה ומהרי"ו):

ב. אם מת אשר חטא לו מביא עשרה בני אדם ומעמידם על קברו ואומר חטאתי לאלהי ישראל ולפלוני זה שחטאתי לו (ונהגו לבקש מחילה בערב יום כפור) (מרדכי דיומא):

ג. תקנת קדמונינו וחרם שלא להוציא שם רע על המתים:

ד. יכול לטבול וללקות מתי שירצה רק שיהיה קודם הלילה ואינו מברך על הטבילה. הגה: ואין צריך לטבול רק פעם אחת בלא וידוי משום קרי והוא הדין דהטלת תשעה קבין מים נמי מהני (מהרי"ו וכל בו תשב"ץ). מי שמת לו מת בין ראש השנה ליום הכיפורים מותר לרחוץ ולטבול בערב יום כיפור, דיום כיפור מבטל שבעה (מהרי"ל הלכות שמחות). אף על פי שנהגו שלא לרחוץ כל שלשים טבילת מצוה מותר (דעת עצמו):

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק ל'חודש'. שמונה עמודים ליום. כף יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדשו. ויזכה להיות 'בן עולם הבא'. נא לפרסם בבתי פנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות 'בן עולם הבא' על ידי ימינו 'השקחה' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה'! וכל המזכה את הרבים כ"ו לחודש – עמוד ז' זוכה לפנים צדיקים!

סימן תרוז – סדר הוידוי במנחה בערב יום כיפור, ובו ו' סעיפים

א. צריך להתוודות במנחה קודם סעודה המפסקת. הגה: ויחיד אומרו אחר שגמר תפלתו ושליח ציבור אומרו ביום כיפור בתוך התפלה (טור):

ב. אין צריך לפרט החטא ואם רצה לפרט הרשות בידו ואם מתודה בלחש נכון לפרט החטא. הגה: אבל כשמתפלל בקול רם או שליח ציבור כשחוזר התפלה אין לפרט החטא ומה שאומרים על חטא בסדר אל"ף ביי"ת לא מקרי פורט הואיל והכל אומרים בשוה אינו אלא כנוסח תפלה (דברי עצמו):

ג. צריך להתוודות מעומד ואפילו כי שמע ליה משליח ציבור והוא התודה כבר צריך לעמוד. הגה: ויחזור ויתודה עם השליח ציבור (ר"ן פרק ב' דראש השנה). ועיקר הוידוי הוא אבל אנחנו חטאנו (טור):

ד. עונות שהתודה עליהם ביום הכיפורים שעבר ולא שינה עליהם אפילו הכי יכול לחזור ולהתוודות עליהם:

ה. בתפלת מנחת ערב יום הכיפורים אינו חותם בוידוי שאחריה. הגה: ואין השליח ציבור מחזיר הוידוי במנחה אלא מתפלל שמונה עשרה כבשאר ימות השנה (טור ומרדכי עיין סוף סימן תרי"ד). ואין אומרים אבינו מלכנו וכל שכן תחנון:

ו. כל הקהל לוקים מלקות ארבעים אחר תפלת המנחה שמתוך כך יתן אל לבו לשוב מעבירות שבידו. הגה: ונהגו שהנלקה אומר וידויים בשעה שנלקה

והמלקה אומר והוא רחום יכפר עון וגו' שלשה פעמים שהם ל"ט תיבות כנגד ל"ט מכות (מנהגים) ונהגו להלקות ברצועה כל דהו דאינו רק זכרון למלקות ויקח רצועה של עגל על דרך שנאמר ידע שור קנהו (כל בו). והנלקה לא יעמוד ולא ישב רק מוטה (מנהגים) פניו לצפון ואחוריו לדרום (מהרי"ל). יום הכיפורים אינו מכפר אלא על השבים המאמינים בכפרתו אבל המבעט בו ומחשב בלבו מה מועיל לי יום כיפור זה אינו מכפר לו (רמב"ם פרק ג' מהלכות שגגות):

סימן תרח – סדר סעודה המפסקת, ובו ד' סעיפים

א. אוכלים ומפסיקים קודם בין השמשות שצריך להוסיף מחול על הקודש ותוספת זה אין לו שיעור אלא קודם בין השמשות שזמנו אלף ות"ק אמה קודם הלילה צריך להוסיף מחול על הקודש מעט או הרבה:

ב. נשים שאוכלות ושותות עד שחשיכה והן אינן יודעות שמצוה להוסיף מחול על הקדש אין ממחין בידן כדי שלא תבואו לעשות בזדון. הגה: והוא הדין בכל דבר איסור אמרינן מוטב שיהיו שוגגין ולא יהיו מזידין ודוקא שאינו מפורש בתורה אף על פי שהוא דאורייתא אבל אם מפורש בתורה מוחין בידם (ר"ן פרק ד' דביצה והרא"ש בשם העיטור). ואם יודע שאין דבריו נשמעין לא יאמר ברבים להוכיחן רק פעם אחת אבל לא ירבה בתוכחות מאחר שיודע שלא ישמעו אליו אבל ביחיד חייב להוכיחו עד שיכנו או יקללנו (נימוקי יוסף סוף פרק הבא על יבמות):

ג. אם הפסיק מאכילתו בעוד היום גדול יכול לחזור ולאכול כל זמן שלא קיבל עליו התענית. הגה: ועיין לעיל סימן תקנ"ג דאם קיבל בלב לא הוי קבלה:

ד. בערב יום הכיפורים אין לו לאכול אלא מאכלים קלים להתעכל כדי שלא יהא שבע ומתגאה כשיתפלל. הגה: וכן אין אוכלים דברים המחממים את הגוף שלא יבא לידי קרי וכן אין לאכול מאכלי חלב שמרבים זרע אך בסעודת שחרית נוהגין לאכלן (מהרי"ל):

סימן תרט – הטמנת חמין בערב יום כיפור, ובו סעיף אחד

א. מותר להטמין חמין מערב יום הכיפורים למוצאי יום הכיפורים. הגה: ויש אומרים שאין להטמין ביום הכיפורים (עיין בטור) וכן המנהג במדינות אלו (מהרי"ל):

סימן תרי – הדלקת נרות ביום כיפור, ובו ד' סעיפים

א. מקום שנוהגים להדליק נר בליל יום הכיפורים מדליקין מקום שנהגו שלא להדליק אין מדליקין (ואם יש לו נר בבית חייב להדליק בחדר ששוכב שם כדי שלא יבא לידי תשמיש עם אשתו מאחר שרואה אותה אצל הנר שבביתו) (מהרי"ל). ואם חל להיות בשבת חייבין הכל להדליק. הגה: ומברכין להדליק נר של שבת ושל יום הכיפורים:

ב. יש מי שאומר שמברך על הדלקת נר יום כפורים. הגה: וכן המנהג במדינות אלו:

על ידי לימוד פוסקים, עד שידע להורות הוראות, על ידי זה גורם פקידה לכמה עקרונות.

(ספר המדות מערכת בנים, ח"ב אות כ')

הנה מובא פאן ספר שו"ת ערוך אורח חיים מחולק ל"ב חלקי החודש. שמונה עמודים ליום. כך יגמור כל אורח חיים מדי חודש בתדוש. ויזכה להיות "בן עולם הבא". נא לפרסם בנתיב פנסיות ובנתיב מדקשות. ובשמחות. ויזכה החברים וידידים. לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא" על ידי לימוד "השקפה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים כ"ו לחודש – עמוד ח זוכה לבנים צדיקים!

